

Vlaams
Parlement

vergadering **C285**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 7 juli 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de doorlichting en stroomlijning van de steuninstrumenten van het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) – 2528 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over sociale dumping in de IT-sector – 2516 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van asielzoekers op de Vlaamse arbeidsmarkt en de aangekondigde oprichting van een federale werkgroep – 2534 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hervorming van artikel 60 van de OCMW-wet als tewerkstellingsmaatregel – 2542 (2015-2016)	15

**VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de doorlichting en stroomlijning van de steuninstrumenten van het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO)
– 2528 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het Vlaams regeerakkoord schuift een vereenvoudiging van het Vlaams overheidslandschap voor het economisch en innovatiebeleid naar voren als belangrijke doelstelling. De bedoeling is te komen tot meer bestuurlijke efficiëntie en meer klantgerichtheid, zowel inzake structuren als inzake steuninstrumenten.

Een belangrijke hervorming die reeds is doorgevoerd, is de fusie van de vier grote overheidsagentschappen tot twee overblijvende agentschappen. Alle steunmaatregelen van het vroegere Agentschap Ondernemen en de bedrijfsgerichte diensten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) kwamen vanaf 1 januari 2016 samen onder het nieuwe agentschap Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO). VLAIO heeft als rol het stimuleren van ondernemerschap en het ondersteunen van de groei van ondernemingen. VLAIO doet dit onder andere door het toekennen van economische en innovatiesteun. VLAIO beschikt hiervoor over een reeks aan steuninstrumenten, zoals de kmo-portefeuille, de strategische transformatiesteun en de O&O-bedrijfssteun (onderzoek en ontwikkeling).

De fusie-operatie voorzag ook in een stroomlijning van de VLAIO-instrumenten. Dit moet leiden tot een vermindering van het aantal instrumenten. Een gekend en aanslepend probleem is dat ondernemingen, en kmo's in het bijzonder, vaak het bos door de bomen niet meer zien door de veelheid aan maatregelen. Ondernemingen zijn onvoldoende op de hoogte van de bestaande maatregelen en steunmogelijkheden. Tevens worden de procedures als complex ervaren. Met complex worden de hoge administratieve lasten bedoeld.

Dat alles bleek ook uit een recent rapport over de kennisdiffusie en innovatie bij Vlaamse kmo's van de Stichting Innovatie & Arbeid van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). In dit rapport werden trouwens ook op basis van uitgebreide gesprekken met zestien kmo's enkele aandachtspunten voor het Vlaams innovatiebeleid afgeleid. Een eerste is de complexiteit van de procedures. Het steuninstrumentarium is onvoldoende gekend. Er is ook een positief punt: zodra een onderneming vertrouwd is met die steunmaatregelen, dragen deze maatregelen effectief bij tot het verlagen en wegwerken van belangrijke drempels, bijvoorbeeld risico's, en stimuleren ze dus innovatie bij kmo's. Dat is toch wel belangrijk.

Volgens de bevraagde kmo's kan een vereenvoudigd ondersteuningskader de drempel naar innovatie voor kmo's aanzienlijk verlagen. Een eerste stap werd reeds gezet met enerzijds de hervorming en vereenvoudiging van de kmo-portefeuille en anderzijds het samenvoegen van enkele instrumenten tot de nieuwe kmo-groeisubsidie. Voor de overige instrumenten zou een doorlichting en screening gebeuren in de loop van 2016, na de opstart van het fusie-agentschap.

Minister, werd de geplande doorlichting van de VLAIO-steuninstrumenten reeds uitgevoerd? Door wie is de screening gebeurd? Hoe werd dit aangepakt en welke criteria werden gehanteerd? Werden alle steuninstrumenten in deze oefening meegenomen?

Welke resultaten en vaststellingen zijn desgevallend uit deze screening naar voren gekomen? Welke mogelijkheden voor het vereenvoudigen van de economische en innovatiesteun zijn er?

Welk vervolgtraject is gepland in functie van de effectieve realisatie van een vereenvoudigd steuninstrumentarium? In welke verdere stappen en timing voorziet u hierbij?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, er werd nog geen doorgedreven systematische doorlichting van het hele instrumentarium uitgevoerd. We hebben ons eerst gefocust op de integratie van het Agentschap Innoveren & Ondernemen en het IWT. We wilden ervoor zorgen dat de continuïteit van de dienst- en steunverlening verzekerd bleef om zeker geen breuk te krijgen in de ondersteuning van Vlaamse bedrijven bij hun inspanningen op het vlak van innovatie. We hebben ook de twee belangrijke instrumenten, de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidies, aangepakt. We hebben daarmee het accent gelegd waar het moest komen.

In het najaar zullen we in overleg met het Hermes-beslissingscomité een concreet plan van aanpak uitwerken voor de beloofde doorlichting van de VLAIO-steuninstrumenten. In het comité zitten een aantal sterke mensen die samen met ons die aanpak verder zullen uitwerken.

Het is dus nog te vroeg om op de andere vragen te antwoorden.

Wat ik wel kan zeggen, is dat bij deze stroomlijning mijn beleidsprincipes belangrijke criteria zullen zijn. Ik denk daarbij aan duurzaamheid. Het heeft niet veel zin om subsidies te geven als bij stopzetting van die subsidies het niet kan blijven bestaan. Men moet levensvatbaar zijn zonder subsidies. Ik denk ook aan responsabilisering van de aanvrager. Ik probeer overal key performance indicatoren (KPI) naar voren te schuiven en daaraan financiering te koppelen. Ook excellentie van project en aanvrager zijn noodzakelijk.

De klantgerichtheid van het instrument is zeker een criterium. Ik denk dan niet alleen aan verlaging van de administratieve last, maar ook aan transparantie van de procedures en zo veel mogelijk voorspelbaarheid zodat je zo veel mogelijk op voorhand weet, wanneer je een aanvraag doet, of je in aanmerking zult komen of niet. Dat is objectiever. Ook wendbaarheid, het kunnen inspelen op een aantal zaken is belangrijk, alsook integratie en synergie, en ten slotte maatwerk met generieke instrumenten. Dat zijn de elementen die we zeker zullen meenemen. Maar zoals ik zei, gaan we in het najaar met het Hermesbeslissingscomité een plan van aanpak opmaken om de verdere screening te doen.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Er gebeuren natuurlijk allerlei inspanningen om bedrijven en kmo's te sensibiliseren, maar ook te stimuleren tot innovatie. Indien ondernemingen dan effectief de stap zetten, dan is het belangrijk dat ze zich niet ontmoedigd voelen en afhaken maar wel dat ze in contact komen met een klantgericht, eenvoudig en transparant steunkader. Een belangrijk aandachtspunt is de stabiliteit van het instrumentarium en rechtszekerheid voor de bedrijven, vooral in de tijden waarin we vandaag leven en evolueren. Wij vragen daarom ook dat de oefening nu grondig gebeurt zodat het steunkader enige tijd stabiel kan worden gehouden. Het motto is: beter één grote verandering in een keer, dan meerdere kleine aanpassingen, zoals het in het verleden soms gebeurde.

Ik heb nog een bijkomende vraag: hoe ziet u de toekomstige rol van de innovatiecentra? Die waren vroeger het frontoffice van het IWT. De bedoeling is dat

de centra in de toekomst zullen fungeren als frontoffice van het nieuwe agentschap VLAIO. De rol van de centra zal hier natuurlijk aan worden aangepast. Uiterlijk op 1 juli 2016 moest duidelijkheid bestaan over de nieuwe taken van de innovatiecentra. De Vlaamse Regering heeft op 1 juli een beslissing genomen. Kunt u de nieuwe rol van de innovatiecentra vandaag al wat toelichten?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De vraag van collega Bajart geeft een terechte bezorgdheid weer. Ik ben ook tevreden met het antwoord van de minister. Als ik het in andere termen mag formuleren: ondersteuning of subsidies moeten in de toekomst niet meer wereldvreemd zijn maar moeten toepasbaar zijn waarvoor ze dienen. De krijtlijnen zoals die in het rapport-Soete zijn weergegeven, staan ook in het regeerakkoord. Daar zijn heel wat dingen uitgehaald. Ik ben vol blijde verwachting voor wat we in het najaar of het einde van dit jaar zullen krijgen aan nieuwe ondersteuningsmechanismen, die niet wereldvreemd zullen zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Bajart, ik kan niet in detail gaan, maar we hebben gezien dat de innovatiecentra een zeer positieve bijdrage leveren aan de innovaties bij kmo's. Ze waren laagdrempelig en kmo's konden er terecht in hun nabijheid. We zullen de rol van de innovatiecentra op die manier blijven ondersteunen.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil er nog op wijzen dat een vereenvoudigd steunkader fundamenteel is, maar op zich niet altijd voldoende. Ik verwijs daarvoor naar het rapport van Stichting Innovatie en Arbeid, die zegt dat er nood is aan een betere doorverwijzing van bedrijven, en voornamelijk kmo's, naar bestaande steunmaatregelen, dus de vertaling van de realiteit die er bestaat. Er is ook nood aan een betere begeleiding bij het indienen van subsidiedossiers, ook vooral voor de kmo's die een eerste dossier indienen. Hier is de belangrijkste rol weggelegd voor de innovatiecentra. We komen elkaar daarover inhoudelijk nog tegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over sociale dumping in de IT-sector
– 2516 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, collega's, bij het Indiase IT-bedrijf Tech Mahindra staan 49 tot 70 banen op de tocht. De intentie tot collectief ontslag werd midden mei aangekondigd tijdens een bijzondere ondernemingsraad. De aankondiging heeft betrekking op 136 werknemers die in 2014 de overstap maakten van Mobistar, toen dat een groot deel van zijn informatica-activiteiten uitbesteedde aan Tech Mahindra.

Het is niet de eerste keer dat de outsourcing van IT-activiteiten naar een Indiaas bedrijf tot ontslagen leidt. Indiase bedrijven halen goedkope, hoogopgeleide Indiërs met een tijdelijke arbeidsvergunning naar hier om hen op te leiden. Zodra de kennisoverdracht compleet is, is het goedkoper om het werk vanuit India te

doen en volgen er lokale ontslagen. In het geval van de ex-Mobistarwerknemers genoten die na hun outsourcing naar Tech Mahindra een bescherming gedurende achttien maanden die in een cao was vastgelegd, maar na een halfjaar al haalde Tech Mahindra systematisch ex-Mobistarmedewerkers van de Mobistaraccount en verving hen door Indische collega's die daarvoor naar België werden gehaald. De ex-Mobistarwerknemers werden op de 'bench' gezet en Tech Mahindra ondernam enkele vergeefse pogingen om andere klanten te vinden om die mensen te plaatsen. Zodra de periode van achttien maanden extra bescherming voorbij was, zette Tech Mahindra de procedure tot collectief ontslag van veertig tot zeventig ex-Mobistarmedewerkers in.

Ook bij andere bedrijven doet deze problematiek zich voor, het is geen uniek geval. Een bekend voorbeeld is Atos. Het gaat hier dus om een groter verhaal. Indische IT-bedrijven maken gebruik van de gunstige federale wetgeving, ondersteund door het bilateraal akkoord tussen België en India, om hier lowcost-medewerkers te plaatsen die lokale werknemers vervangen. Die gunstige federale wetgeving had oorspronkelijk tot doel om tegemoet te komen aan de schaarste van gekwalificeerde werknemers, maar heeft nu het perverse effect dat lokale informatici worden geoutsourcet en/of ontslagen.

De problematiek is dus eigenlijk dubbel. Een deel van het werk verdwijnt naar India, dat is pure offshoring. Daarnaast worden lokale werknemers soms ook vervangen door Indische werknemers die vanuit België werken. Het is daar dat het bilateraal akkoord om de hoek komt kijken, met een sterk beperkte verplichting van het betalen van sociale bijdragen. Ook het jaarlijkse rapport van Deloitte toont aan dat Indische werknemers inderdaad profiteren van een erg gunstig wettelijk regime. Deze werknemers betalen geen sociale bijdragen in België, maar in India.

Daar waar pure offshoring strikt wettelijk gezien geen sociale dumping is, lijkt dat voor het vervangen van lokale werknemers door ingevlogen Indische collega's met langetermijnverblijfsvergunning wel het geval te zijn. Om deze sociale dumping tegen te gaan, zou zowel op federaal als op regionaal niveau de balans moeten worden gemaakt van de bilaterale overeenkomst inzake sociale zekerheid met India, met een eventuele herziening van werkvergunningen van het type B – deze materie werd met de zesde staatshervorming trouwens geregionaliseerd – en het vastleggen van efficiënte controles inzake de voorwaarden voor zo'n werkvergunning.

Minister, tijdens mijn research zag ik dat onder andere uw partij zelf deze problematiek heeft aangekaart, op 27 mei. Het leeft dus bij de andere partijen. Het leeft heel hard bij de sector. Het is iets waar mensen heel duidelijk antwoorden op willen. Ze willen weten hoe het verder moet.

Minister, bent u zich bewust van deze problematiek die ook een impact heeft op de Vlaamse arbeidsmarkt?

Welke acties kunt u als Vlaams minister van Werk concreet ondernemen tegen deze problematiek?

Tot welke conclusie komt u als u de balans opmaakt van de bilaterale overeenkomst inzake sociale zekerheid met India vanuit een regionaal oogpunt?

Is het mogelijk om tot een herziening te komen van werkvergunningen van het type B, die met de zesde staatshervorming overkwamen naar Vlaanderen? Hoe ziet u dit en op welke termijn?

Vindt u dat er op Vlaams niveau extra controles moeten komen naar de voorwaarden voor zo'n werkvergunning, zodat deze problematiek in de toekomst op een andere manier kan worden aangepakt?

Ik dank u.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, uiteraard ben ik op de hoogte. Het onderwerp is al verschillende keren aan bod gekomen in de commissie: in de vraag om uitleg 801 van Yasmine Kherbache, de vraag om uitleg 1182 van Emmily Talpe en de vraag om uitleg 1491 van Jan Hofkens. Die vragen zijn in januari, februari en april van dit jaar gesteld. Ik zal in mijn antwoord soms verwijzen naar die vragen. Dat neemt u mij vast niet kwalijk. Mijn antwoord is uitgebreid.

In het jaarverslag 2015 van de Vlaamse Dienst Economische Migratie kunt u lezen dat de dienst in 2015 1766 arbeidskaarten B heeft afgeleverd aan Indische hoogopgeleiden en leidinggevendenden. Op die manier neemt India de eerste plaats in en vertegenwoordigt het 37 procent van het totaal aantal uitgereikte arbeidskaarten in die categorie. De arbeidskaarten worden afgeleverd op basis van het diploma van de werknemer en op basis van het minimumjaarloon van 39.824 euro – hoogopgeleiden – of 66.442 euro –leidinggevendenden.

Twee derden van de eerste aanvragen betreffen gedetacheerde werknemers. Op basis van de bilaterale overeenkomst inzake sociale zekerheid met India worden voor die gedetacheerde werknemers in België geen socialezekerheidsbijdragen betaald. Daarnaar hebt u al verwezen. Na afloop van hun opdracht keren zij terug naar hun Indische werkgever. Die praktijk is conform de Europese en Belgische detacheringsregels en behoort tot de exclusieve federale bevoegdheden.

Men kan er met andere woorden van uitgaan dat de Indische hooggeschoolde detacheringen haast allemaal Indische werknemers zijn in de IT-sector, die als informatica-technisch consulent of programmeur worden tewerkgesteld vanuit hun Indisch IT-bedrijf naar digitale projecten van Belgische bedrijven.

U vraagt of ik acties kan ondernemen. De dienst Economische Migratie controleert de looncomponenten – dat is een van de dingen die we kunnen doen – en staat, bij vaststelling van onregelmatigheden, geen arbeidsvergunning of verlenging toe. Bij vermoedens van misbruik of fraude starten de inspecteurs van de afdeling Toezicht en Handhaving een onderzoek waarbij nauw wordt samengewerkt met de federale collega's. Mijn inspectiedienst voert daarnaast steekproefsgewijze, spontane onderzoeken uit.

In het antwoord op de vraag om uitleg 801 van Yasmine Kherbache heb ik al toegelicht dat buitenlandse hoogopgeleide werknemers volgens de geldende regelgeving inzake buitenlandse arbeidskrachten een arbeidskaart krijgen voor een specifiek en concreet jobaanbod, zonder voorafgaand arbeidsmarktonderzoek. Dat is belangrijk, want het is de regelgeving. Dat wil zeggen dat een Vlaamse werkgever hen kan tewerkstellen tegen een loon dat minstens zo hoog is als het loon dat ik daarnet heb vermeld, zonder dat er moet worden onderzocht of er een lokale arbeidskracht beschikbaar is. Bij andere regelgevingen moet dat wel. Dat past in de Europa 2020-strategie om Europa aantrekkelijker te maken. Dat had de bedoeling om hooggekwalificeerd personeel aan te trekken, om onze markt slimmer, duurzamer en competitiever te maken. De meest recente voorstellen van de Europese Commissie inzake arbeidsmigratie wijzen ook in die richting.

De bedoeling van het systeem van detachering moet er echter in bestaan om die buitenlandse arbeidskrachten aan te trekken op basis van hun expertise en knowhow, en niet omdat zij goedkoper zouden zijn. Dat is de idee die erachter zit.

Het concurrentievoordeel voor de werkgever ligt momenteel vooral in de hoek van de sociale zekerheid. U hebt dat ook gezegd. Gezien de vaak grote verschillen in

de socialezekerheidsbijdrage, kan de totale loonkost voor die gedetacheerden een heel stuk lager liggen. Het behoud van de sociaalrechtelijke verzekering in het thuisland heeft aan de andere kant administratieve voordelen en geldt ook voor Belgische werknemers die naar het buitenland worden gedetacheerd.

Ik ken de problematiek en vanuit onze Vlaamse arbeidsmarkt zou ik, zoals ik in april in de commissie ook al aan de heer Hofkens heb gezegd, willen pleiten voor twee verbeteringen aan de federale detacheringsregels. Ten eerste pleit ik voor het beperken in de tijd van de detachering, ten tweede voor een degelijk controleapparaat. Ik zal daar niet dieper op ingaan. U kunt dat herlezen.

Wat de geplande aanpassingen aan het arbeidsmigratiebeleid en de timing betreft, kan ik verwijzen naar de commissievergadering van 25 februari 2016. Toen ben ik daarop ingegaan.

In opvolging van de berichtgeving over Atos in het voorjaar van 2016 heeft de afdeling Toezicht en Handhaving meerdere onderzoeken opgestart naar misbruiken van gedetacheerden in de IT-sector. Die onderzoeken doen we – zoals ik daarstraks al zei, is dat meestal het geval – met onze federale collega's van het Toezicht op de Sociale Wetten. Ze worden nauw aangestuurd en opgevolgd vanuit de hoofdbesturen van zowel mijn departement als het departement dat verantwoordelijk is voor de sociale wetten. De onderzoeken zijn nog lopende. De inspecteurs brengen de constructies in kaart, onder andere aan de hand van de Indische arbeidsovereenkomsten, de contracten, eventuele service level agreements (SLA's) en andere zaken. Eveneens voeren ze onderzoeken uit bij de klanten en gaan ze na hoe de tewerkstelling in de praktijk wordt uitgevoerd. Hiertoe wordt de reële arbeidsduur nagegaan en worden de loon- en arbeidsvoorwaarden nagekeken. Ze hebben ook oog voor eventuele verboden terbeschikkingstellingen. De betrokken personen worden ook verhoord.

Als er dan zware inbreuken op de sociale wetgeving zouden zijn, dan kan dat op basis van artikel 35 van het KB van 9 juni 1999 ter uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers een basis zijn voor het intrekken van die arbeidsvergunningen door de Dienst Economische Migratie van het departement, natuurlijk naast het opstellen van pro justitia's met mogelijke gerechtelijke vervolging tot gevolg.

Ik ken de problematiek dus heel goed. Wat we kunnen doen, is relatief beperkt, maar we doen wat we kunnen. Meestal is dat dan controle, samen met de federale overheid. De suggesties zijn ook overgemaakt over oplossingen die wij menen te zien in de federale wetgeving.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat het feit dat de vragen regelmatig terugkomen, inderdaad aantoont dat dat probleem regelmatig terugkomt. Nu is er het specifieke geval van Mahindra. Voor alle duidelijkheid: als ik het daarover heb, gaat het me niet zozeer om India of die Indische werknemers, maar wel om het systeem, dat op een onrechtvaardige manier mensen met elkaar laat concurreren, zoals in dit geval, waarbij die ex-werknemers van Mobistar dan plots in bosjes van zeventig mensen worden afgedankt. Het lijkt me toch ook wel belangrijk om dat mee te nemen.

Als ik het goed begrijp, zegt u dat dat bilateraal akkoord loopt zoals het loopt, dat het zelfregulerend is, dat er goed op wordt toegezien als de dingen fout lopen. U hebt twee extra opmerkingen gemaakt, waaronder de suggestie van het inkorten van die detacheringperiode. U zegt dat dat onderzoek nu volop loopt. Wanneer zal dat onderzoek afgelopen zijn? Wanneer mogen we daar resultaten van verwachten, zodat we een zicht hebben op hoe dat daar allemaal precies is

gegaan en welke de eventuele conclusies zouden kunnen zijn die we daaruit kunnen trekken in verband met deze problematiek, die inderdaad toch wel regelmatig terugkomt?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, beste collega's, wat deze vraag betreft, zijn uiteraard federale en gewestelijke bevoegdheden relevant. Er is ter zake ook een afstemming nodig tussen de verscheidene niveaus. Minister, het verheugt me zeer om te horen dat er ook een goede samenwerking is met de diensten van staatssecretaris De Backer, die bevoegd is voor de bestrijding van sociale fraude. Men is ook bezig met een uitgebreid onderzoek naar de geschetste praktijken. Daar zullen we dus ook wel meer van horen. De controle is enorm belangrijk, maar zoals u zelf zegt, moeten we die uitwisseling van talenten toch ook wel zuiver houden en als waardevol behandelen. Ik heb een tijd geleden inderdaad een vraag om uitleg gesteld over het nieuwe kader voor economische migratie. U zei dat u in de tweede helft van de legislatuur daarover meer zou kunnen brengen. Hoe staat het met die voorbereiding en zult u dergelijke praktijken ook meenemen bij het uitwerken daarvan?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: U weet dat onderzoeken onafhankelijk gebeuren. Ik heb niet meteen een zicht op de timing daarvan. Ik verwacht dat dat wel in de loop van het najaar of zo zal zijn afgerond, maar ik kan en wil daarvoor mijn hand niet in het vuur steken. Dat moet onafhankelijk lopen.

We zullen de totaliteit bekijken. Ook deze aspecten zullen worden bekeken, maar zoals ik zei, is dat voor het tweede deel van de legislatuur. We zijn daar nog niet. We bereiden dit voor, maar ik heb daarover nog niet ten gronde van gedachten gewisseld met mijn departement.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, uiteraard verwachtte ik geen gedetailleerd antwoord daarop, maar ik dacht dat u in uw hoedanigheid van minister wel een zicht had op de timing daarvan. Het spreekt vanzelf dat dat onafhankelijk moet gebeuren. Hulde aan de collega's Hofkens, Kherbache en Talpe, die die vraag al hebben gesteld. Nu heeft collega Annouri dat ook gedaan, en we zullen met zijn allen die thematiek blijven volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van asielzoekers op de Vlaamse arbeidsmarkt en de aangekondigde oprichting van een federale werkgroep – 2534 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, mevrouw Talpe had het net over een goede samenwerking met federale collega's. Dit is in de geest daarvan. Naar aanleiding van zijn verblijf in Denemarken heeft uw partijgenoot, staatssecretaris voor Asiel en Migratie Francken, enkele opmerkelijke uitspraken gedaan op Radio 1 over de tewerkstelling van asielzoekers in Vlaanderen. Zo herhaalde hij diverse malen dat de tewerkstelling van die mensen dramatisch laag is en dat er extra

inspanningen nodig zijn om hen aan het werk te krijgen. Volgens de staatssecretaris staan we voor een gigantische uitdaging en heeft de federale beslissing om asielzoekers die wachten op hun erkenning, na vier maanden een arbeidskaart toe te kennen, weinig tot geen effect gesorteerd.

Staatssecretaris Francken kondigde ook aan een werkgroep op te richten om zich te buigen over extra maatregelen om asielzoekers sneller aan de slag te krijgen. Hij klonk heel bezorgd en wil er zo snel mogelijk iets aan doen. Opvallend is wel dat hij zich daarmee begeeft op uw domein, namelijk het Vlaamse arbeidsmarktbeleid ten aanzien van asielzoekers.

Minister, wat is uw reactie op de uitspraken van uw federale collega over uw bevoegdheden?

Hoeveel asielzoekers die na 4 maanden een arbeidskaart hebben gekregen, zijn op dit moment ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)? Hoeveel van deze mensen zijn ook effectief tewerkgesteld?

Asielzoekers dragen een multiple problematiek met zich mee. Hoe gaat VDAB daarmee om? Worden deze mensen op een aangepaste manier begeleid naar werk? Op welke manier gebeurt dat?

Gezien de specifieke problematiek van asielzoekers – velen dragen trauma's met zich mee – is het draagvlak bij werkgevers om deze mensen aan te werven wellicht niet groot. Hebt u daar zicht op? Op welke manier activeert u bedrijven om asielzoekers die nog geen permanent statuut hebben en bijgevolg in de wachtkamer zitten, te werk te stellen? Is voorzien in bijkomende acties? Op welke problemen stoten werkgevers bij de aanwerving van asielzoekers?

Bent u ervan op de hoogte dat staatssecretaris Francken een werkgroep zal oprichten om zich te buigen over het Vlaamse arbeidsmarktbeleid ten aanzien van asielzoekers? Bent u hierbij betrokken? Wat is de timing voor deze werkgroep? Wat is de insteek van deze werkgroep en op welke manier zult u aan de slag gaan met de resultaten die hieruit voortkomen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Zoals staatssecretaris Francken opmerkte op Radio 1, klopt het dat er extra inspanningen vereist zijn om deze doelgroep van vluchtelingen en asielzoekers aan het werk te krijgen. Deze bijkomende inspanningen worden geleverd en zijn al zichtbaar op het terrein. Wij hanteren het richtinggevend principe 'Integratie via Werk'. VDAB gaat uit van 10.000 extra werkzoekenden en verwacht dat deze, gezien de duurtijd van de asielprocedure, gespreid over 2016 en 2017 zullen worden.

Sinds april 2016 merkt VDAB een verhoogde instroom van Irakezen, Afghanen en Syriërs. VDAB heeft 35 extra bemiddelaars aangeworven om snelle en duurzame trajecten naar werk vorm te geven. Aangepaste screening gericht op snelle activering naar werk en de daartoe behorende bemiddelingsacties alsook versterkt inzetten op werkplekieren met taalondersteuning, staan daarbij voorop. Dat is heel belangrijk aangezien die mensen absoluut geen Nederlands kennen.

Aanvullend wordt er in partnerschap gewerkt met middelen van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en met middelen uit het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF). Ook wordt prioritair ingezet op een gecoördineerde en gestructureerde aanpak in afstemming met onder meer het beleidsdomein Integratie en Inburgering, Onderwijs, de lokale besturen en de OCMW's. Het is duidelijk dat VDAB deze problematiek in partnerschap moet aanpakken.

Asielzoekers zijn niet verplicht om zich in te schrijven bij VDAB. De instroom en mobilisering naar VDAB gebeuren via de asielcentra en nadien via het onthaalbureau inburgering. Een goede toeleiding is dan ook nodig. Het spreekt voor zich dat de activering van deze asielzoekers die veeleer laaggeschoold zijn en de Nederlandse taal niet machtig zijn, enige tijd zal duren.

Door de beslissing op federaal niveau om asielzoekers die wachten op hun erkenning na 4 in plaats van na 6 maanden een arbeidskaart C toe te kennen, zien we sinds begin 2016, gemiddeld 4 maanden na de verhoogde instroom, een substantiële stijging van het aantal afgeleverd arbeidskaarten C. Sinds begin 2016 vroegen 3821 asielzoekers in procedure een arbeidskaart C aan waarvan 1153 met de Iraakse, 1037 met de Afghaanse en 497 met de Syrische nationaliteit.

VDAB heeft geen toegang tot de data van het Rijksregister. Uitwisseling van data met de Kruispuntbank Sociale Zekerheid, het departement Werk en Sociale Economie of de agentschappen Inburgering en Integratie om te koppelen aan de databank van VDAB kan momenteel niet. Er wordt momenteel wel een machtingaanspraak voorbereid.

Via een omslachtige methode, met name handmatige telling, met veel planlast en een zekere foutenmarge kon men tot een ruwe inschatting komen. Voor 2015 telde men bij VDAB 553 eerste inschrijvingen met een arbeidskaart C met een totale uitstroom van 40 procent waarvan 24 procent naar werk. Voor het jaar 2016 telde men tot juni 2016 760 eerste inschrijvingen met een arbeidskaart C met een totale uitstroom van 10 procent en een uitstroom naar werk van 6 procent.

Wat de asielzoekers betreft, laat VDAB op vraag van de asielcentra de begeleiding van dragers van een multiple problematiek over aan de sociale en psychologische dienstverlening van de asielcentra. In het belang van de asielzoekers zelf is een vertrouwd iemand als aanspreekpunt van groot belang.

Wanneer asielzoekers erkend worden als vluchteling of het statuut van subsidiair beschermd verkrijgen, worden ze meteen verplicht inburgeraar. In het kader van het inburgeringstraject nemen de agentschappen Inburgering en Integratie de trajectbegeleiding en een eventuele doorverwijzing naar gespecialiseerde hulp- en dienstverlening verder op. Dit gebeurt dan in de meeste gevallen in afspraak met het OCMW.

Een kleine minderheid raakt niet tot bij deze dienstverlening en schrijft zich in bij VDAB. Voor hen voorziet VDAB in een screening. Vervolgens wordt men, indien nodig, doorverwezen naar de noodzakelijke hulpverlening of erkende gespecialiseerde partners, die instaan voor activeringsbegeleiding of toeleiding naar aangepaste tewerkstelling, al dan niet met taalondersteuning. Daarnaast kregen de VDAB-bemiddelaars voor vluchtelingen ook een opleiding op maat die werd verzorgd door Kwaliteitsvolle Ontwikkeling van Mens en Organisatie in de Social profit (KOMOS bvba), een gespecialiseerde opleidingsorganisatie met betrekking tot zorg en welzijn. Zij weten hoe te handelen wanneer ze geconfronteerd worden met asielzoekers met een multiple-problematiek. Tot slot ontwikkelt de Universiteit Antwerpen, in het kader van een VDAB-project ondersteund door het AMIF, een module voor begeleiders en bemiddelaars: 'Omgaan met stress bij nieuwkomers'.

VDAB heeft doorheen de jaren heel wat expertise opgebouwd met betrekking tot het bemiddelen van asielzoekers met een tijdelijk statuut. Vanuit deze expertise werden heel wat ondersteunende tools voor werkgevers ontwikkeld. Meer dan ooit zet VDAB in het kader van de huidige vluchtelingenstroom in op deze bijkomende tools. Ik heb het dan over technische screening en alle vormen van integraal werkplekleren met taalondersteuning, opleiding en Nederlands op de werkvloer. Door de integrale aanpak wordt ingewerkt op alle drempels en obstakels. Zo neemt VDAB de zorg bij de aanvang van een tewerkstelling over. Dit wordt bij werkgevers, die hier reeds gebruik van maakten, heel goed onthaald.

Collega Francken kondigde op Radio 1 aan een werkgroep op te richten die zich zal buigen over extra maatregelen om asielzoekers sneller aan de slag te krijgen. Het kabinet-Francken meldde me dat dit op heden een interne werkgroep binnen Fedasil is om de asielzoekers de eerste vier maanden voor te bereiden op de arbeidsmarkt en nadien door te verwijzen naar de bevoegde diensten zoals het departement Werk en Sociale Economie voor het verkrijgen van een arbeidskaart en VDAB of andere partners.

Op korte termijn zal VDAB met Fedasil een principiële verklaring ondertekenen om de samenwerking en de toeleiding te faciliteren.

Ik denk dat ik u een goed zicht geef op wat er vandaag gebeurt, hoe het gebeurt en dat ik de uitspraken van collega Francken een beetje kan kaderen. Ik ben blij met de vraag, want ik denk dat sommige mensen een ander beeld hadden dan van wat er eigenlijk naar voren is gebracht.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

U hebt een paar keer gezegd dat het om mensen met een kwetsbaar profiel gaat. Ze spreken geen Nederlands en zijn vaak laaggeschoold. Dat klopt. Ik denk dat de werkwillegheid ook heel opmerkelijk is en dat het beleid ervoor moet zorgen dat de mensen zo goed mogelijk kunnen doorstromen.

U hebt cijfers aangehaald van het eerste deel van vorig jaar waarin 24 procent is doorgestroomd en in het tweede deel gaat het over 6 procent. U zei dat het ook zou kunnen dat ze zijn teruggekeerd en dat de procedure is afgelopen. Is daar duidelijkheid over? Zijn er cijfers over? We weten dat er 6 procent is doorgestroomd naar werk en 24 procent in de eerste fase. Misschien kunnen we dan ook gedetailleerd weten wat er met de anderen is gebeurd?

U hebt ook gesproken over een schatting van 10.000 extra werknemers verspreid over 2016 en 2017. Zijn dat mensen die een aanvraag indienen of mensen die doorstromen?

U hebt het ook gehad over laaggeschoolden. In die zin is het goed dat voor hooggeschoolde vluchtelingen nu werk wordt gemaakt – en dat wil ik ook wel gezegd hebben – van de erkenning van hun diploma's. Het is heel belangrijk om ervoor te zorgen dat de werkwillegheid bij mensen die gevlucht zijn voor oorlog, wordt beloond en dat ze merken dat ze ook effectief kunnen doorstromen op de arbeidsmarkt.

De multiple problematiek moet inderdaad ook op andere manieren worden aangepakt, maar het speelt wel een grote rol in het feit of mensen zich wel of niet op de arbeidsmarkt kunnen begeven en wat hun slaagkansen zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het was een interessante vraag en een interessant antwoord. Het toont aan dat Vlaanderen al heel wat doet en inspanningen levert om deze mensen maatschappelijk te integreren. Dat gebeurt inderdaad het beste door werk, zoals u ook al zei, minister.

Ik heb twee vragen over wat uw collega Theo Francken in de krant had laten optekenen. Het is positief dat hij in het buitenland op zoek gaat naar goede voorbeelden om het beleid verder te onderbouwen. Zijn twee belangrijkste items waren het zo vroeg mogelijk organiseren van opleiding en klusjes uitvoeren. Het Deense voorbeeld, waarbij asielzoekers tien uur opleiding per week moesten

volgen en tegelijkertijd klusjes uitvoeren voor zakgeld, vond hij zeer goed en zou dat graag toepassen in Vlaanderen en België. Die twee elementen zitten heel uitdrukkelijk op Vlaams terrein, of het nu gaat over de eerste vier maanden of daarna. De organisatie van bijvoorbeeld klusjes, neigt heel sterk naar wat u bedoelt met wijkwerken: een heel laagdrempelige werkervaring die op lokaal niveau wordt gepresteerd. Voor alle opleiding en vorming zal men ongetwijfeld terecht komen bij Vlaamse overheidsorganisaties, of organisaties ondersteund door de Vlaamse overheid, zoals de Centra voor Basiseducatie, VDAB en vele andere.

Minister, ik had graag uw mening gehad over het integreren van de ideeën van uw federale collega Francken in het Vlaams beleid. Is bijvoorbeeld het wijkwerken een instrument dat voor mensen uit deze doelgroep van belang kan zijn? Ik denk dat het niet nuttig is om drie tot vier dergelijke systemen naast elkaar te creëren die uiteindelijk allemaal op lokaal niveau georganiseerd moeten worden, met dezelfde partners en met een gelijkaardige activiteit.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik heb onlangs een schriftelijke vraag rond deze problematiek gesteld, namelijk over het aantal vacatures bij VDAB. Hoe zit het met de tewerkstelling op de arbeidsmarkt? Uit de antwoorden op de schriftelijke vraag blijkt dat er een zekere bereidheid is ontstaan bij de werkgevers om aan te werven. Ze weten dat moeilijk in te vullen vacatures mogelijk kunnen worden ingevuld door asielzoekers.

Ik zie op de website van VDAB dat in de mogelijkheid wordt voorzien om een jobdag of infosessie te organiseren voor vluchtelingen die op zoek zijn naar werk, waarbij VDAB ondersteuning geeft aan bedrijven bij de organisatie hiervan. Ik weet dat er gesprekken zijn gepland met twee uitzendbedrijven, een dienstenchequebedrijf en een groot dienstverleningsbedrijf, in het kader van de mogelijke toeleiding van anderstalige nieuwkomers. De Vlaamse werkgevers zien dat de asielcrisis toch ook een opportuniteit biedt. Minister, hebt u meer nieuws over de organisatie van die jobdagen, bent u ervan op de hoogte dat er gesprekken zijn tussen VDAB en mogelijke werkgevers over de organisatie ervan?

Uit mijn schriftelijke vraag is ook gebleken dat cijfers van de knelpuntberoepen heel interessant zijn. Ik noem er een paar op: schoonmaker van ruimten en lokalen, verpakker, schoonmaker bij mensen thuis, productiemedewerker, keukenmedewerker, magazijnmedewerker, afwasser, productieoperator voeding, winkelmedewerker, handlanger bouw. Dat zijn beroepen waar heel veel asielzoekers in terecht kunnen als ik de percentages zie. Het is belangrijk dat we 45 procent van het aantal vacatures in die specifieke knelpuntberoepen daarmee kunnen invullen. Ik denk niet direct aan tijdelijke werkervaring of aan wijkwerken, ik denk dat we die mensen misschien wel kunnen inschakelen in de echte knelpuntberoepen. De werkgevers zien dat die vacatures lange tijd openstaan en ze snakken naar geschikt personeel. Nogmaals, zij zien hier wel een mogelijkheid en een opportuniteit. Dat wilde ik nog toevoegen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik was onlangs op een interne vergadering bij UNIZO omtrent het mobiel werkplekklaren. Dat is een concept dat men aan het uitwerken is omdat kmo's vaak het werkplekklaren alleen niet kunnen invoeren omdat ze te klein zijn en ze mobiel werken door met twee tot drie bedrijven samen te werken. Daar kwam ook ter sprake wat de heer Annouri komt te vertellen. In ieder geval voel ik bij de werkgevers totaal geen negatieve perceptie van die mensen, integendeel. Ze zeggen dat ze zeer gemotiveerd zijn, dat ze willen werken, bereid zijn tot werken enzovoort. Ik denk niet dat dat een probleem is.

Wat wel een probleem is, is een beetje wat mevrouw Van Eetvelde aanhaalt: velen zijn laaggeschoold en hebben nood aan een opleiding. Bij VDAB kun je dat volgen, maar je kunt natuurlijk niet overal alles volgen. Dat is verspreid over Vlaanderen. Men ziet het nog als een probleem dat bijvoorbeeld een metaalverwerkend bedrijf mensen kan gebruiken, maar graag wil dat die een opleiding volgen als bijvoorbeeld magazijnier, metaalbewerker of lasser, maar dat men in die regio die lessen niet kan volgen bij VDAB en die mensen niet mobiel zijn. De vraag is of daar in de toekomst naar zal worden gekeken. Is het probleem gekend? Hoe kan dat eventueel worden aangepakt?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Het is uiteraard een goede zaak dat de federale staatssecretaris voor Asiel en Migratie zich bekommert om de toekomst en het lot van de mensen, nadat ze in ons land zijn komen wonen, zodat ze kunnen werken en actief bijdragen aan onze welvaartstaat. Vlaanderen levert heel wat inspanningen. U hebt een mooie bloemlezing gegeven van wat er allemaal gebeurt: taal, onze waarden, integratie, werk. Het moet allemaal een geheel zijn, willen we hun slaagkansen hier vergroten.

Mijn vraag ging ook over de finaliteit van de werkgroep, maar dat hebt u ondertussen uitgeklaard. Het is een korte periode in het begin. Het is wel belangrijk in de werkgroep dat we die mensen wijzen op opportuniteiten van onze arbeidsmarkt. Ik heb geen zicht op wat daar allemaal aan bod komt, maar misschien is dat wel iets dat u met uw federale collega kunt bespreken, namelijk dat die mensen echt wel zien welke mogelijkheden er zijn en hoe ze hun toekomst kunnen verbeteren.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De kwestie van de opportuniteiten moeten we zeker meenemen, als het al niet is gebeurd.

De problematiek van de mobiliteit en het feit dat niet alle opleidingen overal worden gegeven, is mij niet specifiek gesignaleerd. Ik kan daarop dus niet meteen ingaan. Ik zal het eens navragen.

Het wijkwerken is bedoeld voor langdurig werklozen. Ik zal het ook naar die groep richten. Met VDAB kunnen we een heel palet gebruiken. De problematiek stelt zich echter wel wat anders. Het wijkwerken is gericht op mensen die een heel verre afstand hebben tot de arbeidsmarkt en waarvoor dit een eerste stap is in een traject naar werk op langere termijn. Dat ligt dus toch wel anders.

Als men bij VDAB terechtkomt, is tien uur opleiding vanzelfsprekend. Het zal meer zijn als het moet en minder als het kan. Er wordt daarbij op maat gewerkt. Voordien, de eerste vier maanden of totdat ze zich inschrijven om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt, is het de bevoegdheid van de collega en kan hij het opnemen in zijn werkgroep. Ik zal daar niet verder op ingaan.

Mevrouw Van Eetvelde, ik heb niet helemaal begrepen wat uw vraag was.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik weet dat er gesprekken gepland waren met een aantal bedrijven, onder andere de dienstenchequebedrijven. Bent u daarvan op de hoogte?

Minister Philippe Muyters: Ja, die gesprekken hebben plaatsgevonden. En ja, ik was daarvan op de hoogte. Het lijkt mij de goede weg, dat we van de bedrijven die interesse tonen, duidelijk kunnen inschatten wat zij zoeken, zodat we de beste match kunnen maken.

Mijnheer Annouri, in verband met het erkennen van de diploma's, verwijs ik naar de minister van Onderwijs. Ik vind dat heel belangrijk, maar zij moet dat doen. U hebt dat ook niet aan mij gevraagd.

U had het over 'een tandje bijsteken' in verband met die 6 procent en 24 procent. Ik wil er graag op wijzen dat VDAB volgens mij alles doet wat hij kan. Je kunt die mensen niet van de ene op de andere dag aan een job helpen. 24 procent vind ik weinig, maar langs de andere kant ook veel. Als een kwart van de mensen die in 2015 op de arbeidsmarkt zijn terechtgekomen en heel vaak geen Nederlands kennen, een opleiding krijgen op de werkvloer en nu een job hebben, is dat toch een goede zaak. Ik zou het niet hebben over 'een tandje bijsteken'. Ik denk dat we alles doen wat we kunnen. We moeten daaraan blijven werken.

We hebben geen gegevens over die andere percentages. Dat zit niet bij ons.

Die 10.000 is de inschatting van het aantal dat bij de VDAB zou komen aankloppen, dus van wie zich op de arbeidsmarkt zou willen begeven.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, mijn opmerking over die diploma's en het hoger onderwijs was vooral een erkenning die ik gaf. Ik zag deze week dat dat flexibeler zou worden. Dat is een goede zaak voor de hoogopgeleiden. Het was dus gewoon een randopmerking.

In verband met mijn vraag over die 6 procent en 24 procent, lijkt het mij interessant, ook vanuit het arbeidsmarktbeleid, om te weten wat er met die anderen is gebeurd. Misschien moeten we kijken naar het totaalbeeld en ons afvragen: waarom niet? Wat is daar gebeurd? Wat verklaart dat 6 à 24 procent wel is doorgestroomd? Waar is de rest blijven steken? Is er iets anders misgelopen? Meten is weten. Het lijkt mij interessant om te weten wat er daar precies is gebeurd.

Zoals mevrouw Talpe aanhaalt, lijkt dit me een kantelmoment voor Vlaanderen. Er zijn heel veel mensen toegekomen die hun toekomst zullen opbouwen in onze samenleving. Ze zullen kinderen krijgen en meeschrijven aan ons economisch verhaal. Hoe zij dat zullen doen, zal voor een heel groot stuk afhangen van hun huidige positie op de arbeidsmarkt en hoe ze daarin worden begeleid. We mogen het niet onderschatten. Dit is een heel belangrijk kantelpunt dat voor een heel groot stuk de Vlaamse arbeidsmarkt voor de komende jaren zal tekenen.

Minister, u hebt het over 10.000 mensen. Ik denk dat ik voor de collega's mag spreken en zeggen dat we het inderdaad zullen blijven opvolgen. We moeten er met z'n allen op onze eigen manier voor zorgen dat we die cijfers van 6 procent en 24 procent echt wel opkrikken, in het belang van de Vlaamse arbeidsmarkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hervorming van artikel 60 van de OCMW-wet als tewerkstellingsmaatregel – 2542 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over de artikel 60'ers. We kunnen er vandaag niet omheen dat die groep, die toch wel aanzienlijk is, met iets meer dan 10.000 werknemers die tewerkgesteld zijn in een

artikel 60-statuuat, ongerust zijn. Ze wachten op duidelijkheid. U hebt enige tijd geleden aangekondigd dat u dit zou hervormen als onderdeel van uw concept tijdelijke werkervaring. Tot vandaag blijft die hervorming eerder een onduidelijk verhaal dan een duidelijk signaal.

Om duidelijkheid te geven aan die sector lijkt het mij belangrijk om op korte termijn met hen in overleg te gaan en aan te geven in welke richting u wilt gaan. Bij alle hervormingen waarmee u momenteel bezig bent of die u hebt aangekondigd, merken we dat u een bepaalde groep doorstuurt naar sociale economie. Op zich is dat niet slecht, want dat is de plaats waar ze thuishoren. Maar als er geen afstemming is met de bevoegde minister of er zijn geen extra middelen of groeipad, kan uw hervorming een probleem zijn voor een aantal mensen die vanuit een statuut dat goed werkt, moeten evolueren naar een verhaal waarbij ze op een wachtlijst terechtkomen. Het is belangrijk dat we de hervorming van dat artikel 60 goed opvolgen en dat we ervoor zorgen dat er geen mensen uit de boot vallen, en zeker niet de allerzwaksten.

Vandaag trekken de OCMW's, maar vooral de ondernemingen in de sociale economie en de kringwinkels, aan de alarmbel.

Daarom heb ik een aantal vragen. Ik hoop dat u er heel concreet op kunt antwoorden.

Minister, wat zijn volgens u de sterktes van de huidige maatregel van artikel 60, vooral ook aangezien u in het verleden hebt gezegd dat u die wilt behouden? Welke elementen in de bestaande maatregel gaat u bijsturen of wijzigen? In welke wijzingen voorziet u met betrekking tot de doelgroep van de bestaande maatregel? Zal het instrument ook in de toekomst kunnen worden ingezet in de sociale economie? Worden er wijzigingen doorgevoerd in functie van de tewerkstelling van artikel 60'ers in de sociale economie? Bent u zich bewust van de impact van de bestaande maatregel van artikel 60 in de sociale economie en van wat een eventuele wijziging kan betekenen voor die ondernemingen?

De vraag die daarop volgt, is logisch. Hebt u al overleg gehad met minister Homans, die bevoegd is voor de sociale economie, om de impact van die hervorming op de ondernemingen van de sociale economie te kunnen opvangen? Hebt u al overleg gehad met vertegenwoordigers van de ondernemingen in de sociale economie? Zo ja, wat was het resultaat van die besprekingen? Indien niet, wanneer zal dat overleg plaatsvinden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Beenders, ter voorbereiding van de hervorming van artikel 60 in verband met tijdelijke werkervaring is mijn kabinet samen met VDAB de dialoog aangegaan met diverse grote, middelgrote en kleine OCMW's, net om de troeven en verbeterpunten in kaart te kunnen brengen. Ik kan de volgende conclusies trekken. De OCMW's ervaren artikel 60, paragraaf 7, als een belangrijk activeringsinstrument. De arbeidsovereenkomst tijdens het traject en de toegang tot het stelsel van de sociale zekerheid aan het einde van de arbeidsovereenkomst zijn belangrijke pluspunten van artikel 60. Het bestaande kader biedt de OCMW's voldoende ruimte en ook voldoende autonomie om de dienstverlening in het kader van artikel 60 vanuit een eigen visie te kunnen vormgeven en indien gewenst diverse partnerschappen te kunnen aangaan. Het werken met een vaste trajectbegeleider wordt als een pluspunt ervaren. De registratie in één centraal dossier is zeker een voordeel. Het netwerk en de samenwerking met lokale bedrijven zijn voordelen. De financiële tegemoetkoming door de werkplekaanbieder is een belangrijke factor om dit kostenneutraal te houden voor het OCMW. Sociale economie speelt een belangrijke rol in het aanbod

van werkplekken. Maatwerk is een centraal uitgangspunt, naast activering. Dat is de conclusie. Dat zijn de positieve punten.

Zoals u aangeeft in uw vraagstelling, was er op 30 oktober een conceptnota Tijdelijke Werkervaring. Daarover is in dit parlement ook een gedachtewisseling gehouden. De elementen die ik zal bijsturen wat artikel 60 betreft, staan ook vermeld in de conceptnota. De essentie is dat het instrument van artikel 60 in de toekomst zou moeten passen in een breder traject van tijdelijke werkervaring. Conform de afspraken in de conceptnota werkt VDAB momenteel samen met een aantal OCMW's in een werkgroep een gedeeld afsprakenkader uit.

Ik kom terug tot mijn conceptnota. De instroom kan gebeuren vanuit diverse organisaties. Die kan gebeuren via VDAB, als het gaat over de instroom van werkzoekenden ingeschreven bij VDAB in functie van het verkrijgen of het behoud van werkloosheidsuitkeringen, maar die instroom naar tijdelijke werkervaring kan ook gebeuren via de OCMW's, als het gaat over leefloongerechtigden. De bedoeling is dat dat gebeurt op basis van een uniform, gedeeld afsprakenkader. Ik zei net dat men daarover bijeenzit.

Zoals aangegeven in de conceptnota blijft het instrument van artikel 60 in de toekomst voorbehouden voor de doelgroep van de leefloongerechtigden, wat dus betekent dat het instrument louter door de OCMW's zal worden gehanteerd. Zoals voorzien in de conceptnota kan artikel 60 bij alle werkgevers, dus ook bij werkgevers in de sociale economie. Gezien de doelstelling om binnen twee jaar door te stromen naar het normaal economisch circuit en de doelgroepafbakening voor tijdelijke werkervaring zal die werkervaring binnen de sociale economie als een eerste deel van een traject worden beschouwd. Het zal nog altijd het OCMW zijn dat bepaalt of een leefloongerechtigde behoefte heeft aan een tijdelijke tewerkstelling via artikel 60 in een sociale-economie-initiatief.

Als u dat allemaal hoort, dan meen ik ook gerust te kunnen zeggen dat ik geen negatieve effecten op de sociale economie zie. Diverse aspecten die verband houden met de financiering van artikel 60, moeten nog worden geregeld in een decreet. Een ontwerp van decreet is daarvoor in voorbereiding. We zullen verder zien wanneer dat dan precies zal worden goedgekeurd.

Ik heb regelmatig overleg met collega Homans, maar dat zal u niet verbazen, veronderstel ik. We overleggen ook duidelijk over deze maatregelen. Uiteraard zal dat ook door de Vlaamse Regering in haar geheel worden besproken.

Vorige week zijn we per brief ook nog op de hoogte gebracht van bekommernissen van de vertegenwoordigers van de ondernemingen in de sociale economie. Ik kan u zeggen dat we de koepel hebben uitgenodigd. Dat gesprek vindt of vond vandaag plaats. Het zou vandaag rond half tien beginnen. We zullen hen beluisteren en proberen hun bekommernissen ook weg te nemen, of daar toch minstens duidelijke antwoorden op te geven.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Het lijkt me ook een correct antwoord. Ik denk dat de sector die analyse kan delen. Ik heb vooral gehoord dat u geen bruuske hervorming zult doorvoeren, waardoor een bepaalde groep misschien via een andere weg geactiveerd zal geraken. U zegt wel duidelijk dat u veel hebt overlegd met minister Homans, en ik hoop dat ook echt. We zijn er echt oprecht bezorgd over dat er met al die hervormingen die u hebt aangekondigd, systematisch een aantal mensen worden doorgestuurd naar de sociale economie, wat misschien wel de juiste weg is, maar het blijft echt wel heel moeilijk om daar opnieuw groeipaden te krijgen. Ik hoop echt dat, wanneer u doorgaat met hervormingen en u merkt dat u de deur richting sociale

economie openzet voor een bepaalde groep die niet bij uw bevoegdheid Werk hoort, u dat dan ook echt pas doorvoert als uw collega-minister daar ook een opening voor maakt. Ik ben maar bang dat hier de hervormingen worden afgerond, en u hebt een snelheid ter zake, maar dat daardoor groepen zoals die van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) of het wijkwerken voor een gesloten deur komen te staan.

En dat is de oprechte bezorgdheid die we in al die hervormingen delen. Uw visie is in veel gevallen juist, ik deel die. Maar we moeten er wel voor zorgen dat uw collega-ministers die deze bevoegdheden hebben, ook volgen. Wanneer zij niet volgen, is er een probleem met de hervorming die u voorstelt. In dat geval moet u begrijpen dat wij proberen die opening te forceren bij uw collega. We moeten erop letten dat de sociale economie versterkt uit de hervorming van artikel 60 komt. Het aantal mensen dat daar nu in tewerkgesteld is, zal niet dalen. Ik heb begrepen dat u daar min of meer de garantie voor geeft.

Minister, kunt u effectief garanderen dat het contingent binnen de sociale economie behouden blijft na de hervorming van artikel 60?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het is heel positief dat alle pluspunten die u hebt opgesomd, kunnen worden geïntegreerd in dat nieuwe stelsel van tijdelijke werkervaring. Ook de betrokkenheid van de OCMW's, centrale actoren in dezen, is heel belangrijk.

Minister, u hebt gezegd dat u maatwerk heel belangrijk vindt, ik ga er dan ook van uit dat de duurtijd van artikel 60 ook maatwerk kan zijn in functie van bijvoorbeeld de toegang tot de sociale zekerheid. Afhankelijk daarvan is een bepaalde duurtijd van artikel 60 nodig om ervoor te zorgen dat het ook op dat vlak zijn doel bereikt.

Kunt u iets meer duidelijkheid scheppen over dat afsprakenkader dat in ontwikkeling is? Kunt u daar een timing bij geven? Veel OCMW's die niet betrokken zijn bij dat verhaal en bedrijven van sociale economie en andere zullen immers veel vragen hebben bij dat kader omdat dit nu eenmaal de praktische zaken zal regelen voor dat beleid.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijnheer Beenders, ik wil even ingaan op uw laatste opmerking. Er bestaat een verschil in visie tussen uw partij en de onze. U klampt volgens mij te veel vast aan het verleden in plaats van te kijken naar de toekomst. Met tijdelijke werkervaring en wijkwerk bieden we meer mogelijkheden. Op die manier is het systeem veel socialer dan dat van vroeger met alle mogelijke statuten waarbij de mensen door het bos de bomen niet meer zagen.

Wanneer men dan in tegenstelling tot de vorige regering werkt met conceptnota's, creëert men een extra draagvlak bij de stakeholders. Zonder conceptnota zult u in 2017 of 2018 plots worden geconfronteerd met tal van uitvoeringsbesluiten en ontwerpen van decreet, en dat zal nog veel harder aankomen. Dat is het voordeel van de conceptnota's: de lijn van die nota's is duidelijk en is veel socialer en biedt meer mogelijkheden om iedereen zo veel mogelijk naar de reguliere economie te leiden.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, de geplande hervorming van de artikelen 60 en 61 is geen gemakkelijke oefening. Het is logisch dat er ongerustheid is

zolang niet alles duidelijk is en het totale plaatje niet zichtbaar is. Voor mij is dit een puzzel waarbij alle puzzelstukken finaal in elkaar moeten passen. Het is heel belangrijk dat we dit ruimer zien dan die verschillende stukken.

Minister, het is wel heel positief dat u zich aan die oefening waagt. Het is immers goed om te komen tot een stelsel van tijdelijke werkervaring dat zo veel mogelijk mensen naar een job toeleidt. In de sector was men bezorgd dat twee op de drie mensen bij de toeleiding uit de boot zou vallen en richting sociale economie zouden vloeien. Hoe evalueert u die uitspraak, minister? Ik heb begrepen dat er op dit moment overleg bezig is, dat is alvast een goede zaak. Op die manier kunnen we bij de sector heel wat onduidelijkheid en bezorgdheid wegnemen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik sluit me aan bij de vragen van de heren Beenders en Bothuyne. Minister, ik hoor van u en van de sector dat er inderdaad overleg is en dat er veel openheid is. Dat is een goede zaak. Wij juichen dat toe, en dat is ook nodig in deze hervorming. Voor ons blijft de rode draad echter dat niemand uit de boot mag vallen. 'Leave no man behind' zou ik het zelfs noemen. Iedereen moet kunnen meegaan in het nieuwe hervormde stelsel. De bezorgdheid is er echter wel, en in die zin denk ik dat het succes van de hervorming zal worden afgemeten aan de vraag of er al dan niet mensen uit de boot vallen. Ik hoop dan ook vooral dat de onderhandelingen die u momenteel voert en de bezorgdheden die worden geuit vanuit de sector, u zullen inspireren om ervoor te zorgen dat een kader wordt gecreëerd waarbij niemand uit de boot valt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, dat is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Ik ben wel blij dat er over grenzen van meerderheid en oppositie heen steun bestaat voor deze moeilijke oefening. We proberen de stap richting werk in het normale economische circuit te maximaliseren voor de toekomst. Dat is niet eenvoudig. Op een bepaald moment in het verleden zijn we de verkeerde weg opgegaan met het creëren van de gesubsidieerde tewerkstelling eerder dan een pad naar werk. We moeten dat zeker aanpakken voor mensen die wel op dat pad naar werk werk zouden kunnen hebben gevonden. Maar ik begrijp de bezorgdheid voor wie dan eventueel uit de boot zou kunnen vallen.

Mijnheer Bothuyne, voor mij zijn de duurtijd en het maatwerk er in functie van het traject naar werk. Artikel 60 is niet in de eerste plaats bedoeld om mensen van een leefloon naar de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) te krijgen. De eerste bedoeling is om ze van een leefloon naar een job te krijgen.

Mijnheer Bothuyne en mevrouw Talpe, als je een instroom naar tijdelijke tewerkstelling wilt realiseren, waarbij je de filosofie handhaaft dat je hen binnen een traject van maximum twee jaar naar het normale economische circuit brengt, loopt de manier van werken binnen het OCMW en VDAB gelijk. Vandaar dat overleg. Een gemeenschappelijk afsprakenkader mag niet zijn van: 'Ik heb pech want ik zit bij het OCMW' of 'Ik heb pech want ik zit bij VDAB' of 'Ik heb geluk want ik zit bij de ene of bij de andere'. Men moet daarover afspraken maken. Mijnheer Bothuyne en mevrouw Talpe, dat is nu bezig. Men is nu dat afsprakenkader aan het maken.

Mijnheer Beenders, het is zeker niet mijn bedoeling om het aantal plaatsen in de sociale economie te verminderen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, dank u voor uw antwoorden. U bent nog maar net begonnen. Ook de oppositie steunt u in uw initiatieven, wanneer u er ook

voor zorgt dat de mensen die niet via tijdelijke werkervaring naar het normale economische circuit kunnen en echt alternatieven nodig hebben, die ook krijgen.

Daarom vond ik het een beetje jammer, mijnheer Gryffroy, dat u zo'n steek zette. Ik vond uw opmerking pijnlijk. Wij zeggen wat de minister zegt. Om daar nu zo'n ideologische polemiek van te maken, dat vond ik er een beetje over. Ik vond het ook een beetje jammer voor de sector, want wij zorgen nu net voor die mensen die alternatieven nodig hebben. U kunt niet ontkennen dat dat niets te maken heeft met ideologie. Er zijn nu eenmaal mensen die niet via tijdelijke werkervaring naar een normaal economisch circuit kunnen. U moet zich daarbij neerleggen. Er zijn mensen die nood hebben aan begeleiding op de werkvloer. Er zijn mensen die nood hebben aan arbeidszorg. We moeten ervoor zorgen dat de bevoegde ministers, die daar verantwoordelijk voor zijn, stappen zetten. Wanneer zij dat doen, is er geen probleem. Dan steunen wij dat. Dat wil ik dus even rechtzetten: wij zijn geen ideologische discussie aan het voeren waarbij wij op een andere manier de mensen aan werk willen helpen. Wij willen gewoon dat iedereen die een bepaalde begeleidingsvorm nodig heeft, die ook krijgt, en dat mensen die via een tijdelijke werkervaring naar een job kunnen, dat ook gaan doen. Op dat vlak, mijnheer Gryffroy, begreep ik uw betoog helaas niet.

Minister, ik hoop dat u uw collega-ministers kunt overtuigen dat ze dezelfde stappen met dezelfde snelheid nemen als u, zodat iedereen op het juiste pad zit naar een job in het normale economische circuit. Diegenen die dat niet krijgen, moeten kunnen terugvallen op het sluitstuk, dat sociale economie en arbeidszorg in uw verhaal van tijdelijke werkervaring moeten zijn. Zo zie ik het: mensen die bij u niet terecht kunnen moeten aan een ander deurtje kunnen aankloppen. Dan is dat sociale economie of arbeidszorg. Als die deur dicht blijft, dan hebben we een probleem. Is die deur open, dan hebben wij geen probleem en dan steunen wij u. Dan hoop ik dat we op dat vlak nog een goede samenwerking tussen VDAB en OCMW kunnen blijven nastreven, zodat de mensen die vandaag in artikel 60 zitten, ook in uw hervorming kunnen blijven genieten van de steun die ze nodig hebben om hopelijk op heel korte termijn een job te vinden waarin ze zich thuis voelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.